

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 19.06.1975, sp. zn. 4 Tz 27/75, ECLI:CZ:NS:1975:4.TZ.27.1975.1

Číslo: 47/1976

Právní věta: Ustanovení § 264 odst. 2 tr. ř. o tom, že v důsledku odvolání podaného jen ve prospěch obviněného, nemůže být obviněnému v novém řízení uložen přísnější trest, než jaký mu byl uložen zrušeným rozsudkem, váže soud prvního stupně i tehdy, jestliže po částečném zrušení rozsudku soudu prvního stupně řízení o některém z trestných činů nebo přečinů bylo vyloučeno ze společného řízení a odvolací soud za trestný čin, resp. přečin, ohledně něhož zůstal výrok o vině beze změny, uložil samostatný trest a soud prvního stupně rozhodující o vyloučeném trestném činu, resp. přečinu ukládá souhrnný trest ve vztahu k trestu uloženému rozsudkem odvolacího soudu.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 19.06.1975

Spisová značka: 4 Tz 27/75

Číslo rozhodnutí: 47

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Odvolání, Zákaz reformace in peius

Předpisy: 140/1961 Sb. § 35 odst. 2 141/1961 Sb. § 264 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 47/1976 sb. rozh.

Ustanovení § 264 odst. 2 tr. ř. o tom, že v důsledku odvolání podaného jen ve prospěch obviněného, nemůže být obviněnému v novém řízení uložen přísnější trest, než jaký mu byl uložen zrušeným rozsudkem, váže soud prvního stupně i tehdy, jestliže po částečném zrušení rozsudku soudu prvního stupně řízení o některém z trestných činů nebo přečinů bylo vyloučeno ze společného řízení a odvolací soud za trestný čin, resp. přečin, ohledně něhož zůstal výrok o vině beze změny, uložil samostatný trest a soud prvního stupně rozhodující o vyloučeném trestném činu, resp. přečinu ukládá souhrnný trest ve vztahu k trestu uloženému rozsudkem odvolacího soudu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 19. 6. 1975 sp. zn. [4 Tz 27/75](#).)

Nejvyšší soud ČSR rozsudkem ze dne 19. 6. 1975 sp. zn. [4 Tz 27/75](#) vyslovil, že usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 10. 1974 sp. zn. 2 To 761/74, jímž bylo zamítnuto odvolání obviněného Š. S. proti rozsudku okresního soudu v Děčíně ze dne 28. 8. 1974 sp. zn. 2 T 299/74, byl

porušen zákon v neprospěch obviněného. dále toto usnesení zrušil, zrušil též rozsudek okresního soudu v Děčíně ze dne 28. 8. 1974 sp. zn. 2 T 299/74 ve výroku o trestu a sám rozhodl ve věci rozsudkem tak, že uložil obviněnému nový trest.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Děčíně ze dne 2. 1. 1974 sp. zn. 2 T 654/73 byl obviněný Š. S. uznán vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák. a přečinem příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb. a odsouzen podle § 132 odst. 1 tr. zák. s použitím § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody na 18 měsíců nepodmíněně se zařazením do druhé nápravně výchovné skupiny podle § 39a odst. 2 písm. b) § tr. zák.

K odvolání obviněného byl rozsudkem krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 2. 1974 sp. zn. 2 To 81/74 shora uvedený rozsudek okresního soudu v Děčíně podle § 258 odst. 1 písm. b), c), f), odst. 2 tr. ř. zrušen ve výroku o vině trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák. a přečinem příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb. a dále ve výrocih o trestu a náhradě škody. Trestní stíhání obviněného pro trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák. a pro přečin příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb. vyloučil krajský soud podle § 23 odst. 1 tr. ř. ze společného řízení a v tomto rozsahu věc vrátil soudu prvního stupně, aby ji projednal a rozhodl. Za trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., ohledně něhož zůstal rozsudek okresního soudu nedotčen, odsoudil obviněného podle § 132 odst. 1 tr. zák. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na jeden rok, pro jehož výkon jej podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařadil do druhé nápravně výchovné skupiny.

Na to pak rozsudkem okresního soudu v Děčíně z 28. 8. 1974 sp. zn. 2 T 299/74 byl obviněný uznán vinným trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák. a za to byl odsouzen podle § 132 odst. 1 tr. zák. a § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvaceti měsíců nepodmíněně se zařazením obviněného do druhé nápravně výchovné skupiny podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. za současného zrušení výroku o trestu ve výše uvedeném rozsudku krajského soudu v Ústí nad Labem z 19. 2. 1974 sp. zn. 2 To 81/74.

Proti tomuto rozsudku okresního soudu v Děčíně podal obviněný odvolání, které bylo usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 10. 1974 sp. zn. 2 To 719/74 podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Ministr spravedlnosti ČSR podal proti posléze uvedenému usnesení krajského soudu v Ústí nad Labem ve prospěch obviněného stížnost pro porušení zákona, v níž vytkl, že okresní soud v Děčíně porušil zákon v ustanovení § 264 odst. 2 tr. ř., neboť obviněnému uložil rozsudkem ze dne 28. 8. 1974 sp. zn. 2 T 299/74 souhrnný trest odnětí svobody v trvání dvaceti měsíců, ačkoliv mu mohl vzhledem k tomu, že proti původnímu rozsudku téhož soudu ze dne 2. 1. 1974 sp. zn. 2 T 654/73 podal odvolání pouze obviněný a v novém řízení nebyl obviněný uznán vinným těžším trestným činem, uložit trest odnětí svobody v nejvyšší výměře osmnácti měsíců. Poněvadž krajský soud v Ústí nad Labem toto pochybení okresního soudu nenapravit, navrhl ministr spravedlnosti ČSR v závěru stížnosti pro porušení zákona, aby Nejvyšší soud ČSR vyslovil, že napadeným usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem i jemu předcházejícím rozsudkem okresního soudu v Děčíně ze dne 28. 8. 1974 sp. zn. 2 T 299/74 byl v neprospěch obviněného porušen zákon ve výroku o souhrnném trestu, aby rozsudek okresního soudu i usnesení krajského soudu v napadeném výroku zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1 popř. § 271 odst. 2 tr. ř.

Nejvyšší soud podle § 267 odst. 1 tr. ř. přezkoumal na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že

zákon byl porušen.

Ohledně řízení, které napadenému usnesení předcházelo a rovněž tak ohledně výroku o vině nedošlo k žádnému pochybení, které by bylo nutno vytknout.

Vadný je však výrok o trestu v rozsudku okresního soudu. Poněvadž ke změnám v původním rozsudku okresního soudu došlo jen v důsledku odvolání podaného obviněným, byl okresní soud při ukládání trestu za trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák., ohledně něhož bylo řízení odvolacím soudem vyloučeno ze společného řízení, vázán ustanovením § 264 odst. 2 tr. ř., podle něhož v případě, že napadený rozsudek byl zrušen jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obžalovaného, nemůže být obžalovanému v novém řízení uložen přísnější trest, než jaký mu byl uložen zrušeným rozsudkem, ledaže by soud v novém řízení na podkladě skutečností, které vyšly nově najevo, uznal obžalovaného vinným těžším trestným činem. toto ustanovení váže soud prvního stupně při ukládání trestu nejen v případě, že v důsledku odvolání podaného jen ve prospěch obžalovaného dojde ke zrušení celého rozsudku soudu prvního stupně, nýbrž i tehdy, jestliže tento rozsudek byl odvolacím soudem zrušen jen zčásti a věc vrácena soudu prvního stupně, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, popřípadě bylo-li po částečném zrušení rozsudku soudu prvního stupně řízení o některém z trestných činů nebo přečinů vyloučeno ze společného řízení a odvolací soud za trestný čin nebo přečin, ohledně něhož zůstal výrok o vině beze změny, uložil obžalovanému samostatný trest a soud prvního stupně rozhodující o vyloučeném trestném činu nebo přečinu v důsledku toho ukládá souhrnný trest ve vztahu k trestu uloženému rozsudkem odvolacího soudu. Tyto závěry jsou v souladu s institutem zákazu reformace in peius formulovaným v ustanovení § 264 odst. 2 tr. ř., jehož účelem je zaručit tomu, kdo podává odvolání ve prospěch obžalovanému uložen těžší trest, než jaký mu byl uložen napadeným rozsudkem.

Zásada zákazu reformace in peius obsažená v § 264 odst. 2 tr. ř. neplatí ani v otázce trestu jedině v případě, jestliže v řízení, které následovalo po zrušení prvního rozsudku, vyšly najevo nové skutečnosti, na jejichž podkladě nutno skutek obžalovaného posoudit jako těžší trestný čin. Jestliže jsou tyto podmínky splněny, možno uložit obžalovanému přísnější trest, než jaký mu byl uložen původním rozsudkem, a to i kdyby k novému řízení došlo jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obžalovaného. Takové nové skutečnosti, které by odůvodňovaly posoudit zažalovaný skutek jako těžší trestný čin, nebyly však v hlavním líčení před okresním soudem v posuzovaném případě zjištěny, a proto obviněný byl správně znovu uznán vinným trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák., pro který byl odsouzen již v původním rozsudku.

Z uvedeného vyplývá, že okresní soud při správném postupu mohl obviněnému uložit souhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v nejvyšší výměře osmnácti měsíců odpovídající výměře tohoto trestu v původním rozsudku okresního soudu. Když tedy okresní soud uložil obviněnému souhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání dvaceti měsíců, porušil zákon v ustanovení § 264 odst. 2 tr. ř.

Krajský soud v Ústí nad Labem, jehož povinností jako soudu odvolacího bylo přezkoumat zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku okresního soudu, proti nimž obviněný mohl podat odvolání (§ 254 odst. 1 tr. ř.), nenapravit vytknuté pochybení v rozsudku okresního soudu a naopak se ztotožnil s jeho závěry týkajícími se výroku o trestu a odvolání obžalovaného zamítl. tím krajský soud porušil zákon v ustanovení § 256 tr. ř.

Nejvyšší soud proto v řízení o stížnosti pro porušení zákona vyslovil, že napadeným usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem byl porušen zákon a toto vadné usnesení zrušil. Nejvyšší soud ČR, který mohl rozhodnout na podkladě skutkového stavu, který byl v napadeném usnesení správně zjištěn, podle § 271 odst. 1 tr. ř. rozhodl sám ve věci tak, že zrušil rozsudek okresního soudu v Děčíně ze dne 28. 8. 1974 sp. zn. 2 T 299/74 v celém výroku o trestu a obviněnému za trestný čin

zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1 tr. zák., jímž byl uznán vinným tímto rozsudkem, a za trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., jímž byl odsouzen rozsudkem okresního soudu v Děčíně ze dne 2. 1. 1974 sp. zn. 2T 654/73 ve spojení s rozsudkem krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 2. 1974 sp. zn. 2 To 81/74, uložil podle § 132 odst. 1 a § 35 odst. 2 tr. zák. souhrnný trest odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, který odpovídá všem předpokladům důležitým pro výměru trestu z hlediska ustanovení § 31 odst. 1 a § 23 odst. 1 tr. zák., jak byly správně zjištěny v rozsudku okresního soudu. Pro výkon tohoto trestu byl obviněný zařazen podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. do druhé nápravně výchovné skupiny. Současně byl podle § 35 odst. 2 tr. zák. zrušen výrok o trestu v rozsudku krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 2. 1974 sp. zn. 2 To 81/74.